

Posudek bakalářské práce Kristýny Vojtíškové „Občanská sdružení v Bělorusku (1994-2005): Užití legislativy k omezení svobody sdružování“

Autorka pro svou práci zvolila téma nevládního sektoru v Bělorusku, jeho vztah se současným režimem a snahy běloruské vlády o omezení role „třetího sektoru“, obecně pak otázku občanské společnosti v Bělorusku. Jde o téma v našem prostředí doposud málo zmapované, jeho volbu tedy hodnotím jako dobrou.

Práce je vystavěna chronologicko-tematicky, struktura práce odpovídá zvolenému tématu. K použitým pramenům a literatuře nemám připomínky, autorka pracuje s relevantními zdroji běloruské i jiné provenience, a v úvodu též správně upozorňuje na problémy s objektivitou některých pramenů a subjektivní postoje osob, působících v řadách běloruských nevládních organizací. Oceňuji též provedení výzkumu přímo v Bělorusku. Díky znalosti problematiky autorka správně upozorňuje na míšení rolí mezi nevládními organizacemi a politickými uskupeními (a novináři) na regionální úrovni (s. 10-11). Nelze než souhlasit s tím, že část nevládních organizací se v druhé polovině devadesátých let (nedobrovolně) stala politickými hráči (s. 14).

Autorka poskytuje přehled jednotlivých etap vývoje běloruských nevládních organizací od osmdesátých let minulého století a soustřeďuje se na jejich vztah k vládě od druhé poloviny devadesátých let (po zvolení, respektive upevnění režimu prezidenta Alexandra Lukašenka). V této souvislosti upozorňuji na chybné směšování organizací „Tavarystva belaruskaj movy“ a „Tavarystva belaruskaj školy“ na s. 15 – ve skutečnosti jde o dvě rozdílné organizace.

Nelze než souhlasit s autorčiným kritickým hodnocením působení některých opozičních iniciativ (s. 24) a upozorněním na slabá místa působení zahraničních donorů (např. s. 25). Toto téma – efektivita a negativní efekty fungování zahraničních donorů – si zaslouží dlouhodobou pozornost (nejen v případě Běloruska). V práci nechybí ani pasáž věnovaná důležitému fenoménu – prorežimním nevládním organizacím.

Autorka dobře postihuje různé formy perzekuce nevládních organizací a zdůrazňuje, že nejde jen o literu zákona samotného, ale zejména o jeho uplatňování v praxi. V tomto kontextu by si zmínku určitě zasloužilo užívání článku 193.1 běloruského trestního zákoníku („vystupování jménem nezaregistrované organizace“) pro kriminalizaci běloruských aktivistů. Existenci tohoto paragrafu soustavně kritizuje například „Shromáždění běloruských demokratických NGOs“, z jehož publikací jinak autorka čerpá.

Po formální stránce nemám k práci připomínek, pravopisných chyb a překlepů se v práci neobjevuje příliš. Upozornil bych snad jen na chybné psaní názvu „Asambleja“ (s. 23 a 50).

Soudím, že autorka má silný zájem o zpracovávanou problematiku, a domnívám se, že práce splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci. Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení **v ý b o r n ě**.